

GORPUTZA-LURRALDEA: GIZARTE-, INGURUMEN- ETA HIRI- ETA LURRALDE-DIAGNOSTIKOAREN ESPERIENTZIA PARTE-HARTZAILEA BUENOS AIRESEN

Posted on 11/10/2023 by Naider

Gorputza-Lurraldea tandem Latinoamerikako korrante dekolonialen barruan sortzen den kontzeptua da. Kontzeptu hori jatorrizko herrien kontzeptualizazioetan oinarritzen da, non gorputzasunaren pertzepzioa eta mendebaldekoa desberdinak diren. Gorputza lurraldearen hedadura gisa ulertzen da, eta ez besterena dena mugatzen duen elementu gisa.

Jatorrizko herriek partekatzen duten kosmobisioa da beren gorputzak ez direla lurralde batean bizi, baizik eta Lurralde Gorputz horren zati direla. Horregatik, ibai baten kutsadurak eragin zuzena du haren gorputzetan, lurraldea hurbiletik okupatzeko duten moduak zuzenean behartzen baititu ur hori edatera. Hiri-gizarte globalizatueta galdu diren errealitateak dira, non gorputza eta lurraldea elementu bereziak diren.

Rosarioko Unibertsitate Nazionaleko (UNR) Medikuntza Zientzien Fakultateko Osasun Sozioingurumenerako Institutuak ([InSSA](#)), Argentinako [Rosa Luxemburgo Fundazioaren](#) laguntzarekin, eta beste eragile batzuek esparru kontzeptual hau hartu dute Hego Amerikan zehar estraktibismo-testuinguruak dituzten biztanleen osasun-prozesuak aztertzeko ([mapa](#)). Kolaboratzaile talde berak metodologia pedagogiko bat sortu zuen, herritarrek beren Kidegoa-Lurraldea maparen hausnarketa, eztabaida eta eraikuntza kolektiboan parte har zezaten.

Partaidetza-dinamika horiei esker, edozein lurraldetan lan egin dezakete, bai landa-lurraldean, bai naturan, bai hirian, bai mistoan. Era berean, inpaktuek lurralde horietan bizi diren kidegoen dibertsitate osoan duten eragina hausnarketan txertatzea dute. Dinamika haietatik hausnarketak sortzen dira, hiriek eta lurraldeek populazioaren osasun fisiko eta mentalari nola eragiten dioten aztertuz. Esate baterako, hiri-diseinuak edo lurraldeetan zenbait jarduera ezartzeak eragin zuzena dute populazioaren bizi-kalitatean, haien gorputzak bezalako zerbaiteko fisikoaren bidez.

Ariketa hau Buenos Airesko metropoli-eremuko hiru lurralde ezberdinetan egin zen. Mugatutako lehen lurraldea Buenos Aires Hiria (CABA) izan zen, erabat hiritarra. Bigarrenak Tigre udalerrri periferikoa hartzen zuen, Argentinako hiriburuaren konurbanokoa, baina berezitasun batekin: Rio de la Platan itsasoratzen den Parana eta Uruguai ibaien deltarekin muga egiten du. Hirugarren landa-lurralde erdi urtarra delta bera da, uharteetan komunitate historikoak eta uhartetar berriak bizi baitira.

1. irudia. Parte hartzeko tailerraren irudia.
Iturria: berezkoa.

Espero zen bezala, lurralde bakoitzeko biztanleek beren lurraldeen eraldaketako gertaera historiko

positibo eta negatiboen bilduma dibergentea egin zuten. Afekzio horiek hautatutako eremu bakoitzaren mapa fisiko batean islatu ziren, eta mapa horretatik lurralde-errealitate horien ondoriozko afekzioak hautatutako gorputz desberdinetara pasatu ziren.

Trafiko-eremuetako buruko minei buruzko hausnarketa interesgarriak ondorioztatu dira; esate baterako, hiri-baratzeek biztanleriaren digestioa hobetzen dute dieten hobekuntzaren bidez, edo uharte batean bizitzeak biztanleriaren estres-erritmoak aldatzen ditu. Lurraldeen arteko afekzio gurutzatuak ere gertatzen dira, uharteetan sortutako suteek hiriko airearen kalitatea kutsatzen dute. Eta irltako uraren kalitateak okerrera egiten du hiriko giza jardueraren ondorioz. CABAn sortutako hondakinak udalerrri periferikoetan uzten dira, eta hondakinak sortu ez dituztenei eragiten die usainak.

Artikuluak eskuragarri [Naidarren udazkeneko argitalpenean](#)

